

o tom, že prostřednictvím A. F-a uzavřel jednání s »N«, poněvadž F. mu sdělil, že je od firmy »N« a že firma »Z« takových věcí již nepřijímá; tím méně nechal svědka H-a o tom v pochybnosti svědek Ferdinand R., který jednal rovněž jen jménem a v zastoupení firmy »N«. Je-li však jisto, že vule oněch zřízenců (jednatelů) F-a a R-a nesměřovala k tomu, by uzavřeli obchod pro sebe, a že žalovaný věděl, že uzavírá obchody s »N«, není pochybnosti o tom, že jde o právní poměr mezi žalujícím společenstvem a žalovaným, čímž jest, jak správně dovozuje odvolací soud, dána aktivní legitimace žalujícího společenstva, aniž jest zapotřebí výslovného postupu práv z onoho obchodu, jejími zřízenci (jednateli) uzavřeného, na žalující společenstvo.

Čís. 2310.

K založení sudiště dle Šu 87 a) j. n. nestačí odeslání zboží, nýbrž jest třeba jeho převzetí kupitelem.

Návrh ve smyslu posledního odstavce Šu 261 c. ř. s. dlužno učiniti před koncem řízení v první stolici.

(Rozh. ze dne 21. února 1923, R I 142/23.)

Žaloba, podaná u krajského soudu v Č., byla co do místní příslušnosti opřena o ustanovení Šu 87 a) j. n. (§ 31, odstavec druhý uher. c. ř. s.). Soud první stolice vyhověl námitce místní nepřislusnosti a odmítl žalobu, rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D u v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávněnosti. Žalobce uplatňuje sudiště dle §§ 88, 87 a) j. n. a dle §§ 101 j. n. a Šu 31 odstavec druhý c. ř. s. Jelikož žalobkyně ani netvrdí, že došlo mezi stranami k úmluvě o sudišti ve smyslu prvního odstavce Šu 88 j. n. a sama uznává, že faktury nebyly zaslány ani před zbožím ani s ním, nepřicházejí v úvahu sudiště dle tohoto Šu. Nehledíc k tomu žalobkyně si nestěžovala v tomto směru do usnesení první stolice. Co do příslušnosti procesního soudu ve smyslu Šu 87 a) j. n. a dle §§ 101 j. n. a Šu 31 odstavec druhý uher. civ. řádu soudního dovolací soud nesdílí právního názoru rekursního soudu, že k založení sudiště stačí odeslání zboží. Dle motivu k Šu 87 a) j. n. dlužno pojem převzetí (odevzdání) klásti na roveň pojmu odevzdání, dodání (Ablieferung) v čl. 347 a 349 obch. zák. Odevzdání (dodání) ve smyslu těchto článků (též čl. 365, 386, 404, 405, 409 obch. zák. a jiných) nastává však teprve tehdy, když zboží se dostane do skutečné moci kupitele, t. j. když buďto prodávatel sám vydá zboží do rukou kupitele nebo osoby tímto k přijetí zboží zmocněné, nebo — bylo-li zboží svěřeno dopravčímu — tento se zbavil faktické moci nad zbožím a kupitel aneb osoba jím k přijetí zboží zmocněná nabude této moci (sr. Staub-Pisko čl. 347 § 19 obch. zák.). Že tomu tak jest, plyne též

z příkladů uvedených v motivech k Šu 87 a) j. n. co do listin, jimiž skutečné převzetí (odevzdání) se dokazuje (zpáteční listky pošty nebo dráhy). V tomto případě bylo by sporné zboží jen tenkrát žalovanému skutečně odevzdáno, pokud se týče jím skutečně převzato bývalo, kdyby se bylo dostalo do faktické moci žalovaného samého neb osoby, žalovaným k přijetí zboží splnomocněné. Žalobkyně předložila pouze přijímací listky na rychlozboží a nikoliv zpáteční list dráhy anebo jiné listy, z kterýchž by se dalo dovozovati, že žalovaný sporné zboží skutečně obdržel. Schází tedy podstatná náležitost Šu 87 a) j. n., a Šu 31 odstavec druhý uh. c. ř. s., t. j. listinný důkaz o skutečném převzetí zboží žalovaným a nemůže proto místní příslušnost krajského soudu v Č. o tato ustanovení zákonná býti opírána. Za tohoto stavu věci není potřebí zabývat se otázkou, jsou-li zde ostatní náležitosti uvedených předpisů zákonných čili nic. Eventuální nárok žalobkyně na přikázání sporu sedrii v Bratislavě jako příslušnému soudu, učiněný teprve v rekursu do usnesení procesního soudu, jest opožděný, neboť tento návrh dlužno podati dle Šu 261 c. ř. s. před rozhodnutím soudu první stolice (viz motivy k poslednímu odstavci tohoto Šu).

Čís. 2311.

Jde o výměnek (§ 49 čís. 3, § 81 odstavec druhý j. n.), vyhrazeno-li při postupu nemovitosti plnění záležející v určitém ročním peněžitém důchodu na místě výměnkových dávek.

(Rozh. ze dne 21. února 1923, R I 169/23.)

Dle notářského spisu ze dne 10. května 1911 vyhradili si manželé Leopold a Anna P-ovi, postupující žalovaným nemovitostí, služebnost bytu a výměnek, záležející každoročně v 900 K zlaté měny na místo výměnkových dávek. V roce 1922 domáhal se Leopold P. (Anna P-ová 1912 zemřela), na žalovaných nedoplatku každoročního důchodu 900 Kč ve zlatě a zadal žalobu u okresního soudu, v jehož obvodu byla zavazená nemovitost. Žalovaní vznesli námitku věcné a místní nepřislusnosti soudu, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zrušil usnesení okresního soudu a uložil mu, by, nepřihlížeje k domnělé věcné a místní nepřislusnosti, o žalobě dále po zákonu jednal a rozhodl. Důvody: Jde o to, jakou právní povahu má zažalovaný duchod, jedná-li se totiž o pouhý duchod, či zda duchod tento jest svou povahou výměnkem. Při posuzování této otázky sluší především zkoumati účel, jaký mělo stanovení tohoto duchodu, který byl pro žalobce a jeho zatím zemřelou manželku na postoupených nemovitostech knihovně zajištěn. Ve směru tom vychází z tvrzení žaloby na jevo, že tento duchod vyměnili si postupující na místo výměnkových dávek a to do smrti obou nedílný. Ježto se pak jedná nejen o postup obytných stavení, nýbrž i celé řady zemědělských pozemků, nutno míti za to, že vymíněný doživotní roční duchod má býti náhradou za výměnek, který postupující si při předání živností hospodářských pravidelně pro sebe vyhrazují pro hmotné zajištění své výživy ve stáří, kdy